

SPRAWOZDANIE

z działalności
Państwowej Inspekcji Pracy
w 2020 roku

Warszawa 2021

6. ZADANIA STAŁE I BIEŻĄCE PIP

6.1. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA ZDROWIA W MIEJSCU PRACY

6.1.1. OPIEKA ZDROWOTNA – PRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW PRAWA PRACY, W TYM BHP

Zakres kontroli

Przedmiotem kontroli było **przestrzeganie przepisów prawa pracy** dotyczących: stosunku pracy, czasu pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, urlopów wypoczynkowych. Sprawdzeniu poddano również **przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy** dotyczących: przygotowania do pracy, narażenia na działanie czynników szkodliwych i uciążliwych, środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego, nadzoru i kontroli stanu bhp, wypadków przy pracy, a także **przestrzeganie przepisów bhp** związanych z **przygotowywaniem, podawaniem i przechowywaniem leków cytostatycznych**.

W 2020 r. inspektorzy pracy przeprowadzili **46 kontroli w 46 podmiotach leczniczych**. Spośród objętych kontrolą podmiotów 22 jednostki systemu ochrony zdrowia (48%) udzielały stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, natomiast pozostałe podmioty realizowały ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

Poddane ocenie podmioty lecznicze zatrudniały 16,3 tys. osób, w tym 11,8 tys. pracowników oraz 4,5 tys. osób na podstawie umów cywilnoprawnych (umów zlecenia, umów o świadczenie usług oraz umów zawartych z jednoosobowymi podmiotami gospodarczymi prowadzącymi działalność m.in. w zakresie praktyki lekarskiej oraz praktyki pielęgniarskiej).

Z uwagi na kryterium formy własności 26 kontrolowanych podmiotów leczniczych należało do sektora publicznego (5 stanowiło własność państwową, 21 samorządową), a 20 należało do sektora prywatnego.

Według struktury zatrudnienia 4 podmioty zatrudniały do 9 pracowników, 10 podmiotów – od 10 do 49 pracowników, 15 podmiotów – od 50 do 259 pracowników, natomiast 17 podmiotów – powyżej 250 pracowników.

Diagnoza

PRAWNA OCHRONA PRACY

W 74% objętych kontrolą podmiotów ujawniono nieprawidłowości w zakresie **regulaminu pracy (obwieszczenia)**. Uchybienia polegały przede wszystkim na nieustaleniu systemów i rozkładów czasu pracy oraz przyjętych okresów rozliczeniowych, nieustaleniu rozkładów czasu pracy dla poszczególnych grup zawodowych, braku aktualnego wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią czy też nieustaleniu zasad dotyczących wprowadzania zmian do harmonogramów pracy w trakcie trwającego okresu rozliczeniowego.

Inspektorzy pracy stwierdzili występowanie w 52% objętych kontrolą podmiotów nieprawidłowości związanych z **udzielaniem urlopów wypoczynkowych**. Uchybienia związane były przede wszystkim z nieudzielaniem urlopu wypoczynkowego w roku kalendarzowym, w którym pracownik nabył do niego prawo oraz udzielaniem urlopu w częściach, z których żadna nie obejmowała co najmniej 14 dni kalendarzowych.

Nieprawidłowości w zakresie **pisemnej informacji o warunkach zatrudnienia** stwierdzono w 48% skontrolowanych podmiotów.

Bardzo duża skala uchybień dotyczyła wypłaty należnego pracownikom **wynagrodzenia za pracę**, w zakresie składników innych niż wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, dyżur medyczny i urlop wypoczynkowy (48% podmiotów). W 2020 r. często naruszane były przepisy także dotyczące wypłaty wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych (17% podmiotów), lecz skala tych nieprawidłowości była zauważalnie mniejsza niż w latach ubiegłych. W porównaniu do roku poprzedniego zwiększeniu uległa skala uchybień dotyczących treści regulaminu wynagradzania, wypłaty wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy oraz dokonywania potrąceń z wynagrodzenia za pracę.

W 35% podmiotów objętych kontrolą inspektorzy stwierdzili uchybienia dotyczące zawierania **umów o pracę**, w tym ich treści.

W toku kontroli ujawniono przypadki niezachowania **dobowej (13% podmiotów) i tygodniowej (11% podmiotów) normy czasu pracy**. Pracowników zatrudniano w dni wolne od pracy wynikające

z rozkładu czasu pracy w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy bez stosownej rekompensaty, tj. bez udzielania dni wolnych od pracy do końca okresu rozliczeniowego. Stwierdzano także przypadki powierzania pracownikom pracy po raz drugi w tej samej dobie, w sytuacji, w której w podmiocie kontrolowanym nie zawarto porozumienia o stosowaniu rozkładów czasu pracy, o których mowa w art. 140¹ Kodeksu pracy, a pracownicy nie występowali z pisemnymi wnioskami o stosowanie wobec nich takich rozkładów czasu pracy.

W 20% objętych kontrolą podmiotów inspektorzy pracy ujawnili przypadki niezapewnienia pracownikom wymaganego odpoczynku dobowego, a w 9% podmiotów odpoczynku tygodniowego.

Przypadki braku realizacji postanowień *ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych* stwierdzono w 33% skontrolowanych podmiotów. Uchybienia w tym zakresie wynikały przede wszystkim z naruszenia obowiązku ustalania sposobu podwyższania wynagrodzenia zasadniczego w drodze porozumienia, lub też w przypadku braku takiego porozumienia, w drodze zarządzenia wydanego przez kierownika podmiotu leczniczego. Stwierdzono także przypadki niepodwyższenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego, jak również nieokreślenia zasad podwyższania wynagrodzenia osób niewykonyjących zawodu medycznego.

Nieprawidłowości w obszarze prawnej ochrony pracy stwierdzone w trakcie kontroli podmiotów leczniczych w latach 2018 - 2020

Wyszczególnienie	Odsetek podmiotów, w których stwierdzono nieprawidłowości		
	2018	2019	2020
Nieprawidłowości w zakresie regulaminu pracy (obwieszczenia)	53	62	74
Nieprawidłowości przy udzielaniu urlopów wypoczynkowych	44	53	52
Nieprawidłowości w zakresie pisemnej informacji o warunkach zatrudnienia	49	52	48
Nieprawidłowości przy wypłacaniu wynagrodzenia za pracę (z wyłączeniem potrąceń, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe i za dyżury medyczne)	31	28	48
Nieprawidłowości przy sporządzaniu umów o pracę	38	44	35
Naruszenie przepisów ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych	40	35	33
Nieprawidłowości w zakresie regulaminu wynagradzania (zakładowego układu zbiorowego pracy)	5	14	22
Niezapewnienie wymaganego odpoczynku dobowego	14	29	20
Nieprawidłowości przy wynagradzaniu za pracę w godzinach nadliczbowych	33	37	17
Niezachowanie obowiązującej dobowej normy czasu pracy	15	31	13
Niezachowanie obowiązującej tygodniowej normy czasu pracy	8	7	11

Ujawnione w toku kontroli nieprawidłowości w zakresie **prawnej ochrony pracy** spowodowane były przede wszystkim niewystarczającą znajomością przepisów prawa pracy, niewystarczającą ilością personelu udzielającego świadczeń zdrowotnych (powszechny problem braku wykwalifikowanej kadry na rynku pracy, zwłaszcza lekarzy oraz pielęgniarek) oraz niedostatecznym finansowaniem działalności leczniczej.

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

Podobnie jak w latach ubiegłych kontrole wykazały dużą liczbę nieprawidłowości dotyczących przygotowania pracowników do pracy. Przede wszystkim pracodawcy mieli problemy z **oceną ryzyka zawodowego**. W 46% objętych kontrolą podmiotów leczniczych nie dokonano poprawnej, udokumentowanej oceny ryzyka, a w 33% podmiotów nieprawidłowo zidentyfikowano zagrożenia

związane z wykonywaną pracą. Uchybienia dotyczyły braku opisu ocenianego stanowiska pracy z wyszczególnieniem stosowanych narzędzi i materiałów, jak również braku rozpoznania wszystkich zagrożeń, w tym spowodowanych występującymi w środowisku pracy szkodliwymi czynnikami biologicznymi m.in. koronawirusem zespołu ostrej niewydolności oddechowej (SARS-CoV-2) oraz stosowanymi w procesach pracy czynnikami chemicznymi. Nie zawsze też ocenę ryzyka zawodowego aktualizowano w związku z zaistniałymi wypadkami przy pracy. Ponadto w 9% podmiotów stwierdzono nieprawidłowości w **informowaniu pracowników o ryzyku zawodowym**.

Niewłaściwe **wyposażenie pracowników w odzież i obuwie robocze oraz w środki ochrony indywidualnej** odnotowano odpowiednio w 41% i 11% objętych kontrolą podmiotów. Sytuacja epidemiczna spowodowana rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wpłynęła na zwiększone zainteresowanie pracodawców ciężącymi na nich obowiązkami w zakresie zapewnienia wymaganych środków ochrony indywidualnej.

Zdarzały się przypadki używania przez pracowników **własnej odzieży i obuwia przy pracach wykonywanych w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne**. W świetle obowiązujących przepisów oraz ze względów sanitarnych praktyka taka jest niedopuszczalna i stanowi potencjalne zagrożenie chorobowe dla pracowników i ich rodzin, gdyż najczęściej pracownicy własną odzież wykorzystywaną jako roboczą piorą sami.

Niewłaściwa identyfikacja zagrożeń skutkowałą błędami w typowaniu czynników szkodliwych dla zdrowia do badań i pomiarów. Miała również wpływ na realizację przez pracodawców obowiązków dotyczących przeprowadzania wymaganych **badania i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy** (30% podmiotów).

Nieprawidłowości odnotowano w zakresie **szkoleń wstępnych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy**, co wykazały kontrole w 24% podmiotów leczniczych. Rzadziej naruszane były

przepisy odnośnie **wstępnych badań lekarskich**. Niemal w co dziesiątym podmiocie leczniczym inspektorzy pracy mieli zastrzeżenia do treści **skierowań na badania lekarskie**. Pracodawcy z reguły nie zamieszczali w nich ważnych dla poprawnego ustalenia zakresu badań informacji o podstawowych czynnościach wykonywanych przez pracownika oraz sposobie i czasie ich trwania, a także danych o występowaniu na stanowisku pracy czynników niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia lub warunków uciążliwych oraz innych wynikających ze sposobu wykonywania pracy.

Kolejna grupa uchybień związana była ze **stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych** stwarzających zagrożenie w procesach dezynfekcji i sterylizacji. I tak, w niemal co czwartym objętym kontrolą podmiocie inspektorzy pracy stwierdzili błędy dotyczące spisów substancji i mieszanin chemicznych. W 26% skontrolowanych podmiotów pracodawcy nie udostępnili pracownikom **Instrukcji bezpiecznej pracy** z substancjami i mieszaninami chemicznymi stosowanymi w procesach dezynfekcji i sterylizacji. Zdarzało się, że w niewłaściwy sposób były oznakowane pojemniki i opakowania z tymi preparatami.

Część pracodawców nadal nie ustala okoliczności i przyczyn **wypadków przy pracy** związanych ze zranieniem ostrymi narzędziami medycznymi.

Jak stwierdzono w 28% podmiotów **nie ustalono okoliczności i przyczyn wszystkich zranień** w trybie przewidzianym dla wypadków przy pracy, a uchybienia te dotyczyły 318 zdarzeń. Pracodawcy poprzestawali na odnotowaniu zranień ostrymi narzędziami medycznymi w rejestrach ekspozycji zawodowej na krew lub inny potencjalnie infekcyjny materiał albo w wykazach zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Inspektorzy pracy stwierdzili także uchybienia w zakresie **nadzoru i kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy**, przy czym w 11% podmiotów dotyczyły one tworzenia i działania służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

Nieprawidłowości z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, stwierdzone w trakcie kontroli podmiotów leczniczych w latach 2018 - 2020 - odsetek podmiotów, w których stwierdzono nieprawidłowości

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Brak udokumentowanej oceny ryzyka zawodowego na wszystkich stanowiskach pracy	42	37	46
Nieprawidłowości związane z wyposażeniem w odzież i obuwie robocze	35	42	41
Niewłaściwie zidentyfikowane zagrożenia związane z wykonywaną pracą	41	45	33
Nieprawidłowości w przeprowadzaniu badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia	14	17	30
Nieustalenie okoliczności i przyczyn zranień ostrymi narzędziami medycznymi w trybie przewidzianym dla wypadków przy pracy	22	30	28
Nieudostępnienie pracownikom właściwych instrukcji bezpiecznej pracy z substancjami i mieszaninami chemicznymi używanymi do dezynfekcji i sterylizacji	13	21	26
Nieprawidłowości dotyczące szkoleń wstępnych	39	25	24
Nieprawidłowości w zakresie sporządzania spisów substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie	24	21	24
Nieprawidłowości dotyczące kart charakterystyki	16	14	17
Wytypowanie czynników szkodliwych dla zdrowia, dla których wykonuje się badania i pomiary	8	7	15
Nieprawidłowości dotyczące badań wstępnych	20	18	11

W podmiotach leczniczych częstą przyczyną nieprawidłowości w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy jest brak wiedzy pracodawców i osób kierujących pracownikami. Powoduje to uchybienia w zakresie oceny ryzyka zawodowego, w tym identyfikacji zagrożeń występujących w środowisku pracy.

Odnotowano wzrost świadomości pracodawców w przedmiocie obowiązku zapewnienia właściwych warunków pracy osobom udzielającym świadczeń zdrowotnych **na innej podstawie niż stosunek pracy**. Pracodawcy dostrzegają konieczność uzyskiwania od zleceńbiorców i osób udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach indywidualnych praktyk (jednoosobowych działalności gospodarczych) orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do pracy, poddawania tych osób wstępnemu szkoleniu w dziedzinie bhp oraz potwierdzenia faktu zapoznania z oceną ryzyka zawodowego.

OGRA NICZANIE WPŁY WU ZAGRO ŻEŃ ŚRODOWISKA PRACY ZWIĄ ZANYCH Z PRZYGOTOWYWANIEM, PODAWANIEM I PRZEC HOWYWANIEM LEKÓ W CYTOSTATYCZNYCH NA PRACUJĄ CYCH W ZAKŁ ADACH OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kontrole stanowiły działania pilotażowe, prowadzone w związku z przyjętym unijnym kierunkiem ograniczania narażenia personelu podmiotów medycznych na substancje czynne leków cytostatycznych. Przeprowadzono **7 kontroli** w podmiotach należących do sektora publicznego o zatrudnieniu powyżej 250 osób, w których pacjentom podawano cytostatyki.

Sprawdzano spełnienie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w narażeniu na szkodliwe czynniki środowiska pracy, będące jednocześnie lekami pacjentom ratującymi zdrowie i życie. Kontrolami objęto zagadnienia odnoszące się do **7 substancji aktywnych leków cytostatycznych**, dla których wprowadzono normatywy higieniczne środowiska pracy – najwyższe dopuszczalne stężenia (NDS).

Nieprawidłowości stwierdzono w 5 podmiotach. Do najczęstszych z nich należy zaliczyć brak **badania i pomiarów stężeń substancji czynnych leków cytostatycznych** na stanowiskach pracy (4 kontrole). Uchybienia dotyczące rozpoznania zagrożeń związanych ze stosowaniem leków cytostatycznych oraz wytypowania czynników szkodliwych dla zdrowia w celu przeprowadzenia badań i pomiarów ich stężeń stwierdzono w 3 kontrolowanych podmiotach. Wpływ na to miało przeświadczenie o braku konieczności wykonywania pomiarów w przypadku składników leków. Takie podejście skutkowało **brakiem identyfikacji zagrożeń** związanych z pracą w kontakcie

z cytostatykami w ocenie ryzyka zawodowego (2 kontrole) oraz w instrukcji postępowania przy przygotowywaniu i podawaniu leków cytostatycznych (2 kontrole). Brak właściwego określenia zagrożeń związanych z ekspozycją zawodową był również przyczyną nieprawidłowości w zakresie wyposażenia pracowników w wymagane środki ochrony indywidualnej.

Liczba osób pracujących w kontakcie z substancjami czynnymi leków cytostatycznych w kontrolowanych podmiotach w 2020 roku

Substancja czynna leku cytostatycznego	Liczba zakładów, w których substancja czynna wystąpiła w środowisku pracy	Liczba osób pracujących w kontakcie	Liczba kobiet pracujących w kontakcie
Cyklofosfamid	6	314	293
Metotreksat	6	314	293
N-Hydroksymocznik	2	158	155
Etopozyd	5	308	288
Cisplatyna	5	308	288
Fluorouracyl	3	122	104
Dokсорubicyna i jej chlorowodorek	5	308	288

Pracodawcy nie przywiązywali uwagi do kwestii formalnych, takich jak zapewnienie instrukcji dotyczących postępowania z lekami cytostatycznymi, uznając jako wystarczające informacje producenta o leku. Niespełnienie wymagań bhp w zakresie dokumentacji wewnątrzzakładowej skutkowało uchybieniami dotyczącymi **stanowisk i procesów pracy**. Nie rozpoznawano źródeł narażenia, traktując m. in. procesy przygotowywania leków z wykorzystaniem łóż lamiarnych jako wyłączające z obowiązków dotyczących badań i pomiarów środowiskowych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły także **magazynowania i przechowywania** cytostatyków (2 kontrole). Zdarzały się przypadki niewłaściwego przechowywania odpadów skażonych lekami cytostatycznymi.

Nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy stwierdzone podczas kontroli zagrożeń środowiska pracy związanych z przygotowywaniem, podawaniem i przechowywaniem leków cytostatycznych w 2020 roku

Wyszczególnienie	Liczba kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości
Pomiary stężeń substancji czynnych leków cytostatycznych w środowisku pracy	4
Wytypowanie czynników szkodliwych dla zdrowia, dla których wykonuje się badania i pomiary	3
Ocena ryzyka zawodowego	3
Identyfikacja zagrożeń związanych z wykonywaną pracą w narażeniu na cytostatyki	2
Instrukcje dotyczące zasad postępowania przy przygotowywaniu i podawaniu leków cytostatycznych	2
Stanowiska i procesy pracy	2
Magazynowanie i przechowywanie	2
Środki ochrony indywidualnej	2
Szkolenia wstępne bhp	2

Wyniki pilotażowych kontroli pozwalają na wstępną ocenę realizowania przez pracodawców obowiązku ograniczania wpływu na pracujących zagrożeń związanych z przygotowywaniem, podawaniem i przechowywaniem leków cytostatycznych. Przy braku odpowiednich zabezpieczeń oraz właściwej organizacji pracy **leki cytostatyczne stwarzają zagrożenie dla zdrowia lub życia różnych grup zawodowych w podmiotach leczniczych**.

Kontrole wykazały, że pracodawcy mają trudności z właściwą interpretacją przepisów w zakresie leków cytostatycznych. Problemy dotyczą uregulowań w różnych przepisach, tj. odnoszących się do leków (leki cytostatyczne) oraz dotyczących substancji oraz mieszanin chemicznych (substancje czynne leków cytostatycznych). Brak obowiązku sporządzania i dostarczania kart charakterystyki dla leków cytostatycznych, będących produktami leczniczymi (z wyjątkiem substancji czynnych posiadających klasyfikację zharmonizowaną) przyczynia się do braku rozpoznania zagrożeń związanych z tymi czynnikami oraz wytypowania ich do badań i pomiarów w aspekcie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wnioski

Znaczna skala nieprawidłowości ujawnionych w wyniku kontroli, związanych z przestrzeganiem przepisów prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również zauważalna poprawa stanu przestrzegania tych przepisów w podmiotach uprzednio kontrolowanych, wskazują na **potrzebę kontynuowania kompleksowych kontroli w podmiotach systemu ochrony zdrowia.**

W dalszym ciągu za niezbędne należy też uznać podejmowanie działań edukacyjnych, służących upowszechnianiu wiedzy o obowiązujących regulacjach prawnych i ich zmianach m.in. **związanych z sytuacją epidemiczną spowodowaną przez wirus SARS-CoV-2.**

Wyniki kontroli wskazują na potrzebę wprowadzenia ustawowego mechanizmu gwarantującego wzrost wynagrodzenia zasadniczego pracowników niewykonujących zawodu medycznego, niebędących pracownikami działalności podstawowej, w rozumieniu *ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych.*

Aktualność zachowuje postulat:

- uregulowania praktyki stosowania w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą, w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, rozwiązań skutkujących

wykonywaniem przez lekarzy, pielęgniarki oraz ratowników medycznych – na podstawie dwóch stosunków prawnych – pracy tego samego rodzaju i w tym samym miejscu pracy, bez zachowania wymaganego odpoczynku,

- poszerzenia katalogu systemów czasu pracy możliwych do zastosowania w pomiotach leczniczych na podstawie *ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej* o odpowiedniki systemu zadaniowego oraz systemu przerywanego czasu pracy, umożliwiających elastyczne zarządzanie czasem pracy pracowników, zwłaszcza w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych, zatrudniających pielęgniarki i położne środowiskowe.

Ze względu na obserwowany w kolejnych latach znaczny wzrost liczby osób wykonujących zawód medyczny w oparciu o umowy prawa cywilnego, kosztem zatrudnienia pracowniczego, wskazane jest rozważenie **zmian legislacyjnych** w przepisach *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy* polegających na **uzależnieniu organizacji i liczebności służby bezpieczeństwa i higieny pracy nie od liczby pracowników, lecz od liczby osób pracujących w zakładzie ogółem, z uwzględnieniem wszystkich form zatrudnienia.**

Szkodliwe skutki zdrowotne narażenia na substancje czynne leków cytostatycznych, brak wystarczającego rozpoznania w środowisku pracy tych substancji, niewystarczająca świadomość zagrożeń oraz ich negatywnego oddziaływania na pracujących, uzasadniają prowadzenie działań nadzorczo-kontrolnych również w tym obszarze.

Wprowadzenie nowych wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) dla tych substancji przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa osób pracujących w narażeniu.

Kontrole wskazują na potrzebę podjęcia międzyinstytucjonalnych prac z udziałem środowiska medycznego w zakresie nowelizacji *rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 czerwca 1996 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy przygotowywaniu, podawaniu i przechowywaniu leków cytostatycznych w zakładach opieki zdrowotnej, m.in.*

w zakresie ochrony zdrowia pracowników nie związanych bezpośrednio ze wskazanymi czynnościami, organizacji pracy, jak również zasad doboru środków ochrony indywidualnej z uwzględnieniem spójności z przepisami dotyczącymi substancji i mieszanin chemicznych, wyrobów medycznych oraz wymogami prawa farmaceutycznego.

6.1.2. GÓRNICTWO – PRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW PRAWA PRACY, W TYM BHP W PODZIEMNYCH I ODKRYWKOWYCH ZAKŁADACH GÓRNICZYCH

Zakres kontroli

W 2020 r. kontrolami objęto **bezpieczeństwo wykonywania prac** związanych z występowaniem zagrożeń naturalnych na stanowiskach pracy, sposoby i środki ochrony przed tymi zagrożeniami, stosowanie instrukcji stanowiskowych i technologicznych wymaganych na stanowiskach pracy, wykonywanie robót zgodnie z obowiązującymi instrukcjami, technologiami oraz ocenę ryzyka zawodowego. Skontrolowano przestrzeganie przepisów dotyczących uprawnień oraz kwalifikacji do obsługi maszyn oraz urządzeń, sposób sprawowania nadzoru nad warunkami pracy, wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, a także stan techniczny maszyn i urządzeń.

Przedmiotem kontroli było także sprawdzenie stanu **przestrzegania przepisów prawa pracy**, dotyczących czasu pracy w zakładach górniczych oraz w firmach świadczących usługi dla górnictwa.

W podziemnych zakładach górniczych inspektorzy pracy przeprowadzili **15 kontroli w 15 kopalniach i firmach świadczących usługi dla górnictwa**. W podmiotach tych zatrudnionych było 23,2 tys. osób, w tym 17,8 tys. na podstawie stosunku pracy (77%).

Inspektorzy skontrolowali również **10 odkrywkowych zakładów górniczych** zatrudniających 2,5 tys. osób.

Diagnoza

W latach 2017 - 2019 w skontrolowanych podziemnych zakładach górniczych wydarzyły się 1 453 wypadki przy pracy, w tym 8 ciężkich oraz 6 wypadków śmiertelnych. W wyniku stwierdzonych w czasie **analizy dokumentacji powypadkowych** nieprawidłowości, do pracodawców skierowano 16 wniosków.

Nieprawidłowości polegały na: braku realizacji powypadkowych wniosków i środków profilaktycznych, braku powołania na członka zespołu powypadkowego społecznego inspektora pracy, sporządzeniu protokołu powypadkowego niezgodnego ze wzorem, niesporządzeniu protokołu powypadkowego w wymaganym terminie, braku precyzyjnych zapisów dotyczących ustalenia okoliczności wypadku, niezabezpieczeniu miejsca wypadku, niezachowaniu niezwłoczności zgłoszenia wypadku oraz niewskazaniu przyczyn wypadku.

Nieprawidłowości z zakresu bhp stwierdzone podczas kontroli podziemnych zakładów górniczych w latach 2018 - 2020 - odsetek decyzji, które dotyczyły nieprawidłowości

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Stan dróg przewozowych, dróg dojścia do stanowisk pracy, oraz przejść na stanowisku pracy	30	26	24
Stan zabezpieczeń stropów i ociosów wyrobisk górniczych	18	8	9
Stan techniczny przenośników i ich systemów zabezpieczeń	11	21	11
Stan techniczny maszyn i urządzeń górniczych	11	10	17
Stan techniczny urządzeń i instalacji elektrycznych	7	15	16
Oświetlenie stanowisk pracy pod ziemią	5	4	2
Wyposażenie i użytkowanie środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego	1	2	2
Praktyczna znajomość instrukcji stanowiskowych i technologii	1	1	1

W stosunku do poprzednich lat **zmniejszyła się liczba nieprawidłowości związanych ze stanem dróg przewozowych, dróg dojścia do stanowisk pracy oraz przejść na stanowiskach pracy** (wydano